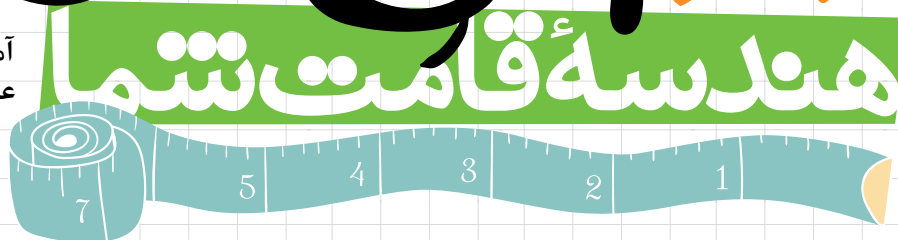

مکسر پارچه

به اندازه

سپیده چمن آرا
آمنه ابراهیم زاده طاری
عکاس: اعظم لاریجانی

چادری $\frac{3}{5}$ یا $\frac{3}{7.5}$ متر برای افراد قد بلندتر است. ولی اگر عرض پارچه کمتر باشد، مثلاً ۱۱۰ یا ۱۱۵ سانتی متر، $\frac{4}{5}$ متر و حتی برای افراد بلندقد، ۵ متر و نیم یا ۵ متر و ۷۵ سانتی متر پارچه لازم است. بعد از خرید پارچه باید آن را بترسیم.

برهان: من دیده بودم که شما پارچه را روی سر دخترها می انداختید و می بریدید!

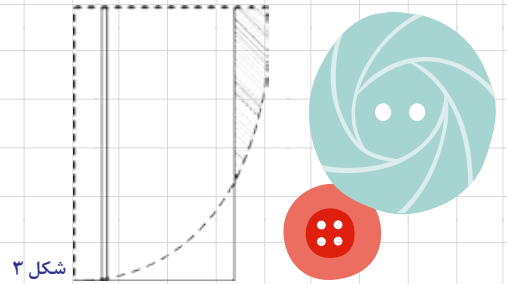
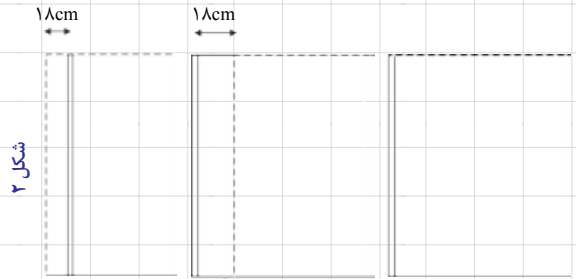
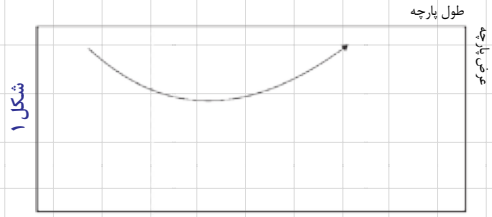
عمه: بله! پارچه را روی سر شما می اندازم و یک طرف پارچه را به اندازه قد شما تنظیم می کنم. طرف دیگر پارچه را آن قدر می کشیم تا صاف روی سر قرار گیرد و هم اندازه طرف اول، علامت می زنیم. این قد چادر است. منتها پشت چادر بلندتر است، زیرا این ۱۸-۱۷ سانتی متر کف سر، به قد چادر از پشت اضافه می شود. بنابراین اول پارچه را از طول دو تا می کنیم (شکل ۱). بعد یک طرف آن را ۱۸-۱۷ سانتی متر تا می زنیم (شکل ۲). بعد هم آن را ربع دایره می کنیم (شکل ۳).

از بچگی می دیدم که عمه جان برای دوختن چادر برای من و دخترهای دیگر فامیل اندازه هایی می گیرد و بعد با استفاده از آن اندازه ها، پارچه را می برد و چادر را می دوزد. همیشه دوست داشتم بدانم چه ارتباطی بین آن اندازه ها و شکل چادر هست. چند وقت پیش برای گرفتن جواب این سؤال به خانه عمه رفتیم. او هم برای ما از نحوه دوختن چادر و مقنعه گفت. گفت وگویی ما را در ادامه می خوانید.

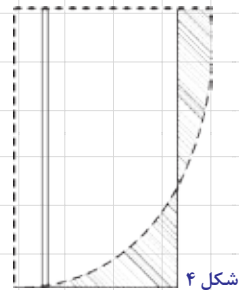
برهان: عمه جان، اگر بخواهید برای من چادر بدوزید، چه کارهایی باید بکنید؟

عمه: اول از همه باید قد تو را اندازه بگیرم تا بفهمم چه قدر پارچه باید بخریم. افرادی که قد بلندتر هستند، خب پارچه بیشتری برایشان لازم است. بیشتر پارچه های چادری عرض ۱۱۵-۱۱۰ سانتی متر دارند تا عرض ۱۵۰ سانتی متر. اگر عرض پارچه ۱۵۰ سانتی متر باشد، قواره

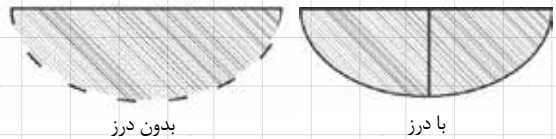

می بینید که اگر عرض پارچه کم باشد، پشت چادر تکه می خورد. اگر بخواهید پشت چادر تکه نخورد، باید عرض پارچه را بیشتر بگیرید. معمولاً تکه پشت چادر را از قسمت بریده شده از کنار پارچه تهیه می کنند (شکل ۴).

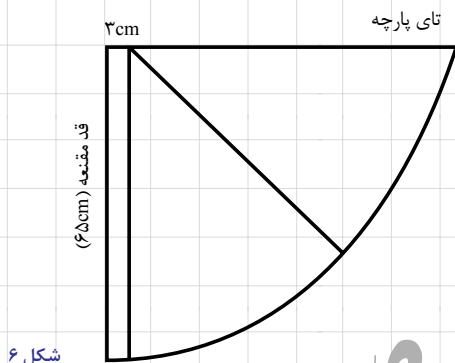
تکه پشت چادر این شکلها را خواهد داشت:

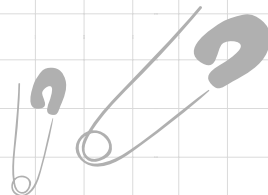
شکل ۵

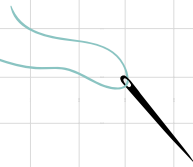
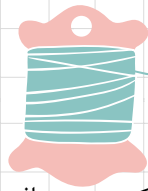
برهان: مقنعه های کلوش که بعضی از آنها چانه دار هم هستند، خیلی شبیه چادرند، درست است؟ این مقنعه ها هم مثل چادر شبیه نیم دایره هستند.

عمه: بله. با این تفاوت که قبل از برش به جای ۱۷-۱۸ سانت، فقط ۳ سانت آن را تا می کنیم. دیگر اینکه وقتی پارچه را داریم می بریم، تا 45° (نصف ربع دایره) به اندازه قد مقنعه می بریم. 45° بقیه را بلندتر می بریم تا پشت مقنعه بالا نیپرد (شکل ۶).

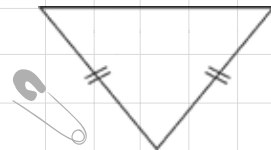
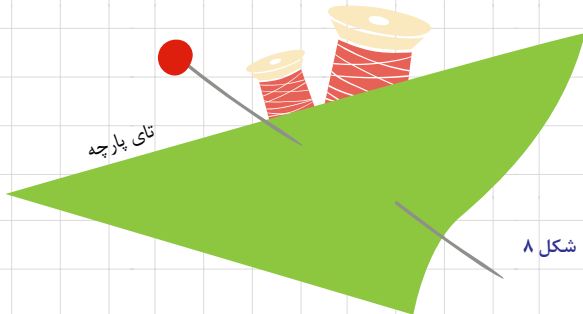

شکل ۶

برهان: برای دوختن جلوی مقنعه باید چکار کنیم؟
عمه: معمولاً ۳۰ سانتی متر را باز می‌گذاریم و بقیه را می‌دوزیم. بعد چانه را هم که یک مثلث متساوی‌الساقین است (شکل ۷)، از دو تا ساقش به مقنعه وصل می‌کنیم. خودبه‌خود کمی تنگ‌تر می‌شود. اما اگر نخواهیم چانه بگذاریم، باید کمتر از ۳۰ سانت باز بگذاریم؛ از رستنگاه مو تا زیر چانه.

برهان: آهان، مثل همین که سر ماست؟ خب دربارهٔ اندازه‌ها و شکل آن هم توضیح می‌دهید؟
عمه: بله، حتماً. نصف مقنعه کله‌قندی (پُفی) درواقع از داخل یک مربع بریده می‌شود و از آن شکلی شبیه ربع دایره درمی‌آید. ولی راستش خیلی هم شبیه ربع دایره نیست. زیرا تا قطر مربع، مثل $\frac{1}{4}$ دایره است و از قطر به بعد، یک منحنی است که پشت مقنعه را می‌سازد و برای اینکه پشت مقنعه خیلی بالا نپُرد، باید خیلی بلندتر باشد. چون دقت کنید که بالای سرتان به قد مقنعه اضافه می‌شود.

برهان: چقدر پارچه برای این نوع مقنعه لازم است؟
عمه: ۹۰ سانتی‌متر پارچه با عرض ۹۰ سانتی‌متر کافی است. البته اگر عرض پارچه بیشتر از ۹۰ سانتی‌متر باشد، خب می‌شود پشت مقنعه را کمی بلندتر گرفت که خوش‌حالت‌تر بایستد.

